

NÉPNENEVELŐ.

NEVELÉS- ÉS OKTATÁSÜGYI LAP

A MAGYARORSZÁGI LATIN ÉS GÖRÖG SZERTARTÁSÚ KATH. NÉPOKTATÁSI INTÉZETEK SZÁMÁRA.

KIADJA A SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT.

Megjelenik minden vasárnap egy ivnyi terjedelemben.

Megkapja e lapot minden kath. népoktatási intézet egy-egy példányban **ingyen**.

Előfizetési ár: egész évre 3 frt. Kéziratokat nem küldünk vissza.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

Királyi Pál-uteza 13. szám.

(Szent-István-Társulat).

A hirdetések árszabálya:

A pályázati hirdetéseknel minden egyes szóért, minden közlés után 3 kr. (6 fillér) fizetendő. — Egyéb hirdetéseknel egész oldal 16 frt, fél 8 frt, negyedrés 4 frt és egy nyolczadrész oldal 2 frt. A 30 kr. bélyegilletéket a hirdető fizeti.

A díjak előre beküldendők a Szent-István-Társulathoz

HIVATALOS RÉSZ.

Az esztergomi érseki kisdedovónó-képző-intézetbe való felvétel szabályai.

Az I. osztályba felvételnél oly tisztességes előéletű katolikus nők, kik: 1. 14. évüket betöltötték, de a 40. életévet még túl nem haladták; 2. a polgári vagy felsőbb leányiskola IV. vagy a felső népiskola II. osztályát nyilvános tanintézetben sikerrel végezték, vagy a megfelelő tananyagból jó eredménnyel felvételi vizsgálatot tesznek; 3. tiszta hanggal és jó zenei hallással bírnak; 4. egészségesek, ép testűek. Oly nők, kik valamely nyilvános felsőbb leányiskola VI. osztályát, vagy az elemi iskolai tanítónőképző I. osztályát legalább is jó sikerrel végezték, 15. életévüket betöltötték és tiszta hanggal, ép, egészséges testalkattal bírnak, azonnal a kisdedovónóképzőintézet II. osztályába léphetnek. Ugyasint felvehető a II. osztályba olyanok is, kik az I. osztály tananyagát magánúton elsajátítván, abból jó eredménnyel felvételi vizsgálatot tesznek. E vizsgálatért 20 frtot tartoznak fizetni. A felvételnél óhajtó növendékek a bibornok hercegprímás Ó Emjához intézzék folyamodványukat, melyekhez melléklendők: a) keresztlevél; b) a legutóbbi két tanévről iskolai bizonyítvány; c) orvosi bizonyítvány a testi épségről; d) a második védhímlőoltást igazoló bizonyítvány; e) ha a folyamodó a megelőző tanévben iskolába nem járt, erkölcsi bizonyítvány a saját plébánosától. Ezen eredeti vagy hiteles másolatban kiállított, mellékletekkel felszerelt folyamodványt augusztus 15-ig az igazgatóhoz küldjék be. Később érkezett folyamodvány tekintetbe nem vétetik. Augusztus 31-én reggel 8 órakor, minden felszólítás nélkül, kötelesek a felveendő személyesen megjelenni az intézetben, hol először az orvos által vizsgálatnak meg, vajjon egészséges testalkattal bírnak-e s alkalmasak-e a kisdedovónói pályára. azután az ének-tanár minden jelentkező hangját s zenei hallását vizsgálja meg. Azok, kik a 2. pontban kívánt képzettséggel nem bírnak, felvételi vizsgálatot is kötelesek tenni és pedig a magyar nyelvből, számtanból írás- és szóbeli; a német nyelv-, történelemből, földrajz, természetrajz-, természettan- és mértanból csak szóbeli. E felvételi vizsgálatok augusztus 31-én (d. u. írásbeli) és szeptember 1-én (d. e. szóbeli) tartatnak meg. A szépírásban, rajzban s a női kézimunkában tanusított ügyességüket sajátkezü dolgozataik s kézimunkáik által tartoznak igazolni. A növendékek beiratási díj 2 forintot, hegedűért 4 frtot, tornaruháért 7 forintot fizetnek. Élelmezésre, lakásra, ösztön- vagy segélydíjakra nem számít-

hatnak hacsak az alapító bibornok hercegprímás Ó Emnencziája különös kegye ebben kivételesen nem részesíti őket. Esztergom, 1897. június 28-án. — Számord Ignác igazgató.

Felvétel a budapesti kir. kath. elemi és kath. polgári iskolai tanítónőképző-intézetbe,

I. Az angolkisasszonyok vezetése alatt álló kir. kath. tanítónőképző-intézetbe és a vele kapcsolatos internatusba való felvétel iránti kérvények f. évi augusztus 31-ig az intézet igazgatóságához, Lipót-uteza 8. szám küldendők be. Folyamodhatnak az I-ső évfolyamra oly ép és egészséges tanuló-leányok, kik életkoruk 14-ik évét már betöltötték és a polgári iskola IV-ik vagy a felső népiskola II-ik osztályát sikeresen elvégezték. Ily előkészültséget bizonyítvánnyal igazolni nem képes jelentkezők, a törvényben megkívánt felvételi vizsgálatra átásíttatnak s csakis ennek sikeres kiállása után vétetik kérelmük tekintetbe. A II., III. és IV. évfolyamra vonatkozó jelentkezésekhez az évvégi bizonyítvány csatolandó. Fizetési feltételek: Tan- és tápláljban évi 340 frt. Zongoradíj évi 100 frt. Előleg tankönyvekre 15 frt. Előleg író- és rajzeszközökre 5 frt. Előleg kézimunkára 5 frt. Külön kiadás tárgyát képezi: Tankönyvek, író- és rajzeszközök. Hangjegyek. Kézimunkák. Fogmütétek. Levélbélyegek. Bármely a növendéknek szülei rendelete folytán vett tárgyak. Rendkívüli beteg-ápolás. A felső- és alsó ruhák kijavitása. Megjegyzetik, hogy belakó növendékül csak kath. vallású tanulók vétetnek föl. A beiratás ideje szeptember 1-én, 2-án, nem kath. vallásúak részére 3-án; a felvételi és javító vizsgálatok szeptember 6. és 7-én tartatnak meg. *A tanügy terén működő szülők gyermekeinek kérvénye különös figyelmében részesül.* Bővebb értesítéssel az intézet előljárósága készséggel szolgál. Budapest, 1897. július hó 8-án. *Az intézet igazgatósága.* II. *A budapesti IV. ker. kath. polgári iskolai tanítónőképzőintézetbe való felvétel iránti folyamodások f. évi augusztus hó 31-ig az intézet igazgatóságához, Lipót-uteza 9. szám intézendők.* Az első évfolyamra jelentkezhetnek okl. tanítónők, de a II. és a III-ik évfolyamra csak megfelelő bizonyítvánnyal lehet érdemlegesen jelentkezni. A kérvényben kiteendő, hogy folyamodó jelentkezése a polgári tanítónőképző melyik szakcsoportjára vonatkozik. Az internatusba a polgári tanítónőképző-intézet növendékei is felvételnél. Bővebb értesítéssel személyes avagy írásbeli megkeresésre az intézet előljárósága szolgál. Budapest, 1897. július hó 8-án.

Igazgatóság.

„Hogyan létesült Kalocsán a Tanítók Háza?”

Nem mesét mondok el, hanem a valót beszélem. A mi csodásnak, tan meseszerűnek tetszik egyes vidékeken, nem csodaszerű az itt a kalocsai egyházmegyében. S hogy szeles e hazában mindenütt elhiggyék, s hogy utána csinálhassák, egy-két vonással majd az okokat, erőket is jelzem, a melyek az alább elmondandók létrehozását elősegítették.

1895. év vége felé a »Kalocsavideki róm. kath. tanító-egyesület« központi választmánya egyhangulag és nagy lelkesedéssel tette magáévá *Berauer* József kalocsai tanítóképző-intézeti tanár ily értelmű indítványát: Tegye magáévá a központi választmány, terjeszsze elfogadás végett a nagygyűlés elé és hasonló czélból közölje a többi, megyebeli róm. kath. tanító-egyesületekkel a következőket: állítsanak Kalocsán egy épület oly czélból, hogy ebben a Kalocsa-egyházmegye tanítóinak a kalocsai gimnáziumba, vagy tanítóképző-intézetbe járó gyermekei lakást, teljes ellátást, szakszerű felügyeletet és vezetést nyerjenek, elejével csekély díjazásért, később teljesen ingyen, és e ház ily értelemben Magyarország ezeréves fennállásának évfordulójára elkészíttessék.

Ez a — nem szószerint közölt — határozat bejárván az egyesületeket, mindenütt nagy lelkesedéssel találkozott.

De egy árva krajczár nem sok, annyi pénz sem volt! És a pénzt a tanítóknak, a megyebeli tanítóknak kellett előteremteniök!

Es a ház, nem, a palota, ma áll! Nagy díszszel és pompával, óriási lelkesedés között szentelte fel június hó 30-án *Császka* György Kalocsa és Bács érseke, a tanítók atyja, a mint őt hálás tanítói a világ előtt is, a szívükben is nevezik.

Hogyan történhetett ez!? Két rövid év alatt 60—70 ezer forint gyűlt egybe!

Először kell említenem e csodás esemény Napját: Császka érseket, 32 ezer forinttal és egy — befásított — 3 holdas telekkel tette lehetővé a Tanítók Hazának tüneményeszerű létesülését.

Ő tette lehetővé e tejedelmi ajándékkal, hogy az 1897—98. tanévben a Tanítók Háza 50 (ötven) tanító gyermeket láthat el és gondozhat 5—6 forintnyi csekély havidíj lefizetése mellett.

És mint az ünnepségen többször hangsúlyozta, nem veszi le kezét e nemes intézetről a jövőben sem...

Tanítók Atyja! Igazán csak a hálás szív találékonysága tud ily főkéletes nevet találni...

A többit a tanítók gyűjtötték össze.

Karácsonyi pásztorjátékokat, husvétii passziójátékokat rendezett 40 község tanítótestülete a tanuló-sereggel. Koncertek, műkedvelői színelőadások jártak szerte a megyében és a Tanítók Háza ma áll.

Mindenütt, hol a lelkészkezdő papság és a

tanítók megértették egymást és a hol a helyi körülmények lehetővé tették az ily játékok, koncertek, előadások megtartását és gyűjtések egyszerű megindítását, a tanítók papjaikkal lelkesülten buzgólkodtak és fáradhatlanul munkálkodtak a Tanítók Háza sikerén.

És sikerült!

A ház ma áll. Ötven tanító-gyermek majdnem ingyenes ellátásban, felügyeletben és szakszerű vezetésben részesül, akárcsak otthon végeznék felsőbb tanulmányaikat a gyermekek: minden kis falucskához közel vitte a közép- és szakiskolát ennek a magasztos eszmének rövid időn való realizálása.

A szegény, szűkölködő falusi tanító most már csak 50—60 frt áldozatra van évenként utalva gyermekei tovább taníttatása érdekében.

Sőt később, ha a fönnebb jelzett játékok tovább folytatását ez ügy érdekében főtartják, sőt kiterjesztik, teljesen ingyenes lesz a családi nevelés és ellátás helyettesítése.

Nyugodt lehet az anya, az atya, hisz gyermekének egészsége, erkölcsisége és értelmi előhaladása emberi számítás szerint, a lehetőségig biztosítva és biztonságban van.

Szerencsésebb lesz a társadalom, mert az ezen módon nevelt tanítók és más értelmi pályán működő egyének erkölcse, vallásossága, általában tekintve, csak előnyére lehet majdan a társadalomnak, a közügynek.

Igazán kiszámíthatatlanok és megmérhetetlenek a jelenben azok az előnyök, a melyek ebből a szerencsés intézményből az egyénre és a társadalomra átszarmaznak.

És mi teremtette meg e nagyszerű eszmét, intézményt?

Az áldott szívő, bölcsen előrelátó érsek bőkezűsége és a tanítóóság lelkesedése és — ne hallgassuk el — értelmessége. Értelmetlen tanító nem is érdeklődik hivatala iránt, s ha nem érdeklődik, lelkesedni sem lehet képes.

Soha egyértelműbben nem törekedett a kalocsai tanítóóság, mint midőn e magasztos eszme megtestesítése érdekében fáradozott, buzgólkodott.

A tanítók Atyja bőkezűségén kívül a tanítóóság értelmessége, lelkesedése, összetartása és szívük szeretetének találékonysága teremtette meg a semmiből a Tanítók Házát.

Még két fontos tényező munkálkodott közre e hatalmas munkában. Egyik az eszme fölvetője: *Berauer* József. Ha ennek az embernek munkálkodásáról, fáradhatlan, mindent megteremtő, eltűró és tenni képes emberről még annyit írnek, mint a mennyit eddig irtam, megközelíteni sem tudnám e téren kifejtett tevékenységének vázolását. A mi történt, a hol valami megmozdult, keletkezett, az ő keze ott volt *ő tett e téren mindent.*

De vajjon lehetett volna-e annyit, minden buzgólkodása daczára, ha más tanítóósága van az egyházmegyének, mint a milyen van!? Kö-

ből vizet csavarni, értelmetlen, sivár lelkű emberből lelkesedést és áldozatkészséget kicsalni, lehetetlen.

És ez a tanítószág kinek köszönheti, hogy ilyen?

Azt mondják: A milyen a tanító, olyan az iskola. Igaz. *Ámde milyen a tanító? A milyen a tanítóképzőintézet.*

A kalocsai egyházmegye kath. tanítószág főképp három képzőből kapja tanítóit és tanítónőit: a *kalocsai fi- és nőképző-intézetből* és — ezt elhallgatni igazságtalanság lenne — a *bajai állami tanítóképzőből*.

Ezen faktorok nélkül nincs ilyen tanítószág ennek a tanügyileg oly virágzó egyházmegyének; és mivel ezen tanítószág nélkül a most leirt csodászerű ünnepet megtartani — mert a Tanítók Házát ily rövid idő alatt megteremteni — lehetetlen lett volna: e három tanítóképzőintézetéről hallgatni rút hálátlanság és vastag igazságtalanság lenne; e három intézet tanári karának a tanítószág különös háláját leróni e helyen is kötelesség; igazgatóit: *Mócsyt, Petrováczot és Scherer Sándort* pedig tisztelettel kiemelni a tanítószág hálátartozásának kamatfizetése csupán.

Ilyen érsek, ilyen tanítóképzőintézetek és ilyen tanítószág teremthették meg ezt a csodálatos ünnepséget.

Mert nemcsak az eszme magasztossága, nemcsak a tüneményeszerű alkotás, hanem az alkotás beszentelésének ünnepélye is nagyszabású! *Hatszáz megyebeli tanító, tanítónő és pap gyűlt össze az ünnepélyre.*

És ez az óriási tömeg tiszteletet parancsoló módon ünnepelt. Diszgyűlését bármely parlament megirigyelhette volna. A diszgyűlésből kiküldött köszönő bizottságot az egész tömeg kísérte a jóságos érsekhez és az érseket önnét a Tanítók Házához a fölszentelésre.

A megye tanítószágából összeallított nagyszabású koncert mig egyrészt e tanítószág intelligentiájának fényes bizonyítéka, másrészt bármely művésztestületnek díszére vált volna.

Banket — természetesen volt. De milyen!

Három helyen tartották meg az érsek költségén tartott diszbebédet. Egy-egy helyen 150—250 ember vett részt. A díkeziók ősi szokás szerint megindulván, Társulatunk, különösen a »Népnevelő«, ez alkalommal fejezte ki egyik banketten képviseltetését, rokonszenvét és tiszteletét a jóságos érsek, a zsenialis főtanfelügyelő, a derék tanítóképzőintézetek és ezek méltó gyümölcsei: a tanítók iránt...

És a Tanítók Háza áll. Az intelligens, hazafias és vallásos tanító gyermekek száma szaporodik. Nemzetünk, hazánk, a kath. tanügy és becsülete emelkedik.

Tanítók! Ezt csináljátok a kalocsaiak után!

Tudósító.

A Szent-István-Társulatnál működő tankönyvizsgáló bizottság gyűlése.

— 1897. június 24-én. —

A nm. magyar püspöki kar részéről a Szent-István-Társulathoz a tankönyvek megvizsgálására és jóváhagyására kinevezett bizottság 1897. június 24-kén, délután 1/25—1/28-ig ülést tartott, melyen jelen voltak: Dr. Kisfaludy Á. Béla prépost, a Szent-István Társulat alelnöke mint a bizottság elnöke, dr. Kiss J., a Szent-István-Társulat igazgatója mint a bizottság jegyzője és előadója, Ember Károly tanítónőképző tanár, Gerely József hitoktató. Haller József tanítóképző tanár, Jilg Ede főtanító, Kisfaludy Mihály főtanító, Novák Lajos főgymnasiumi hittanár, Schäffer Fer. székesfővárosi tanító, Tomor Ferencz főgymnasiumi tanár és dr. Zelliger Vilmos segédlelkész, bizottsági tagok.

A bizottság a Szent-István Társulat igazgató-választmányának azt javasolja, hogy pályázat útján irassa meg a következőket: Elemi iskolák részére:

Egyháztörténelem.

Szertartástan.

Nyelvtan II.—VI. osztályok számára.

Magyar ABC, nyelvgyakorló és olvasókönyv német ajku elemi iskolák I.—VI. oszt. sz.

Ugyanaz tót ajku elemi iskolák III.—VI. osztályai számára.

Történelem, függelékben alkotmánytannal.

Természetrzajz.

Gazdaságtan, esetleg függelékül a természetrajzhoz, külön fiúk s külön leányok szám. Természettan.

Továbbá:

Olvasókönyv az ismétlő iskoláknak, egy közös a fiúk és a leányok számára.

Vezérkönyv, a Mócsy-Petrovácz-Schultz-féle Olvasó és tankönyvnek kezeléséhez.

Midőn a bizottság ezt a javaslatot teszi, legkevésbé sem szándékozik állást foglalni ebben a kérdésben: Olvasókönyvek alapján reálszakkönyvecskékből kell-e tanítani elemi iskolákban a reál tárgyakat; de tekintetbe kívánja vevetni a gyakorlati élet követelményeit, nevezetesen azt, hogy számos, kivált kedvezőbb viszonyok közt működő tanterfű minden áron szakkönyvecskékből akar tanítani.

Ezután a bizottság jóváhagyta s hivatalos tankönyvjegyzékebe felvette a következő iskolakönyveket:

Csizmadia Aladár: Népiskolai alapismertek. I. Földrajzi alapismertek. II. Történelmi alapismertek. III. Természetrzajzi alapismertek. IV. Magyar nyelvtani alapismertek. IX. Természetrzajzi alapismertek.

Dreisziger Ferencz. Lakóhelyi ismeretek (beszéd- és értelemgyakorlatok)

Ember-Hortobágyi. A magyar nemzet története polgári-, felsőbb leányiskolák és tanítóképezdek számára.

Mártonfy-Gokler. Magyar nyelvgyakorló és olvasókönyv a német-ajku elemi iskolák V. és VI. osztályai számára.

Mihalieska-Riszpler. Szamadási példatar a népiskolák III. és IV. osztályai számára.

Schultz Imre. Olvasókönyv katolikus tanítónő-képzők számára. I. köt.

Schultz Imre. Világtörténelem katolikus polgari leányiskolák és tanítóképzők számára.

Az autonomiai mozgalmak kezdetén tájékozásul legmelegebben ajánlhatjuk *dr. Bartha Béla*, volt királyi táblai tanácselnök, kitűnő kanonjogász következő művét! **»Irányelvek a magyarországi katolikus egyház autonómiája részére.** 8-r. 82 lap. Ára 40 kr. Kapható a Szent-István-Társulat ügynökségében: Budapest, Királyi Pál-utca 13. szám.

Megjelent a Szent-István-Társulat hivatalos tanykönyvek és tanszerek jegyzéke 1897-98-ra. Kivanatra ingyen és bérmentve több példányban is küldi a Szent-István-Társulat ügynöksége (Budapest, IV., Királyi Pál-utca 13. sz.). Ugyanott a Társulat általános s illusztrált könyvjegyzéke, valamint a Társulat rövid története is, ingyen és bérmentve kaphatók.

VEGYESEK.

A király Kiss János dr.-nak. Ő Felseje a király P. Didon Jézus Krisztus című műve magyar diszkiadásának egy példányát legkegyelmesebben elfogadni s a kiadó és felajánló Kiss János dr.-nak, a Szent-István-Társulat igazgatójának ez alkalomból a legmagasabb arczképpel és *»Viribus unitis«* jelmonddal díszített nagy aranyérmel legkegyelmesebben adományozni méltóztatott. E legmagasabb kitüntetés alkalmából fogadja kitüntetett a magyar kath. tanítószag őszinte szívből jövő üdvözlését.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterium köszönete a Szent-István-Társulatnak. A Szent-István-Társulat összes iskola könyveit és tanszereit ajándékol adta az Országos tanszermuzeum és a létesítendő Országos Paedagogiai könyvtár részére. Ezért a nm. kultuszminiszterium köszönetet mondott a következő irattal: 20460 1897. sz. Az orsz. tanszermuzeum igazgatójának jelentéséből örömmel értesültem azon gazdag eredményről, melyvel az ezredévi orsz. kiállítás berekesztése alkalomával az Orsz. Tanszermuzeum és a létesítendő Orsz. Paedagogiai Könyvtár gazdagítása ill. alapvetése érdekében hatóságoknál, testületeknél, vállalatoknál és magánosoknál megindított gyűjtés járt. Örvendek, hogy az országos kulturális czélok iránti áldozatkész közérdeklődésbe vetett bizalmamban nem csalódtam, s hogy ennek folytán alkalmam nyílik a Szent-István-Társulatnak is, mint a jelzett közművelődési ügyet

nagyobb hozzájárulással támogató adományozónak, elismerő köszönetemet nyilvánítani. Budapest, 1897. évi június hó 16. A miniszter helyett: *Zsilinszky*, allamtitkár.

Vizsgálat a budai iskolatestvéreknél. Június hó 26-án volt az iskolatestvérek vezetése alatt álló svábhegyi intézetnek első vizsgálata *Véizinger* Károly apátlebános elnöklete alatt. A fiuk az elemi iskola I., II., III. osztályaiból tettek vizsgálatot. Öröm volt hallgatni, hogy praecis adták elő feleleteiket. Mintha nem is Budán, a Svábhegyen lettünk volna, olyan igazi magyarsággal feleltek a kis tanulók. Hazafias énekekkel és szavalatokkal gyönyörködtették aztán közbe a hallgatóságot. Igaz, hogy az intézet élén német ajku direktor áll, ámde lélekben igazán magyar, a kinek az a nyelve, hogy: vallásos, hazánkért élni és halni kész ifjakat kell nevelni. A tanítást az intézetben magyar tanképesítővel ellátott, magyar születesü testvér teljesíti. Iskolán kívül a felügyelet szintén magyar testvér teljesíti. Maga az intézet mindenben megfelel a kor követelményeinek s igazán nyugodt lehet az a szülő, ki ide adhatja gyermekét. Csakis 6—8 evig vesznek föl gyermekeket. Amugy mindenben örömet ad fölvilágosítást az intézet igazgatósága Budán (Istenhegyi-út 32. szám.)

Főpásztor az iskolákban. Az egyes felekezetek feltékenyen őrzik iskoláikat. Miért? Azért, hogy ez iskolákban az ifjak megtanulják őrizni őseiktől örökölt vallásukat; megtanulják szeretni a hazát oly módon, hogy az iskolákban szerzett ismereteik révén mennél inkább felvirágoztassák, boldogabba tegyék a hazát. A görög katolikusok szintugy gongolkoznak, s e gondolatukat mindenha kifejezi jóságos Főpásztoruk, *Firezák* Gyula munkácsi e. m. püspök ur ó méltósága, a ki évről-évre fokozottabb mértékben érdeklődik a munkácsi egyházmegyei illetve a hazai tanügy iránt. Ő méltósága a legjobb akarattal viseltetik tanügyünk iránt, a melyet virágzásba hozni egyik főtelevése. Adományaival, iskolai látogatásaival mindenha igyekszik lelkesedést önteni azokba, a kiknek kezébe van letéve egyházmegyénk tanügye. A mult napokban az ungvári papárva-leánynevelő- s tanintézet évről-évről vizsgálatain, a m. hó 24-én pedig a k.-tanítóképzőben tartott tanító-képesítő vizsgálaton jelent meg, mely körülmény, hogy mily előnyös befolyással van tanügyünkre, nem szükséges hosszabban fejtegetni. Főpásztorunk ez ügybuzgósága minden esetre fokozni fogja papágunk érdeklődését a népoktatás ügye iránt.

Egyházi szerek, zászlók, miseruhák, műhímzések, stáció- és oltárképek, csillárok, fesherneműek, kegytárgyak, képek és könyvek be-szerzésére ajánljuk Szűts és Társa, a bibornok-érsék és Magyarország herezegprimásának udv. szállítói Budapestén, IV., Kossuth Lajos-utca. Árjegyzéküket kivanatra bérmentve küldik.

RÖVID HIREK. *Iskolának.* A vallás és közoktatásügyi miniszter *Pelle József* esztergomi apátkanonoknak, mert az esztergomi kath. tanítóképző-intézet tanszergyűjteményének gazdagítására 2000 koronás alapítványt tett, adományáért köszönétét nyilváníttotta — *A helyezés:* A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Matacsosky Béla* kir. tanfelügyelőt Bereg vármegyéből Sáros vármegyébe, *Kuliszki Ernő* kir. tanfelügyelőt Moson vármegyéből Bereg vármegyébe, *Rill József* kir. tanfelügyelőt Hont vármegyéből Moson vármegyébe, *Kubányi Károly* kir. tanfelügyelőt Somogy vármegyéből Hont vármegyébe, *Petrascvics Endre* Sáros vármegyei segéd tanfelügyelőt eddigi minőségében Zolyom vármegyébe helyezte át — *Nyugdíjazott tanfelügyelő.* *Liber József* kir. tanfelügyelő hosszas szolgálat után nyugalon bavenul. — *Magyar Keleti Akadémia* fog a jövő évben nyílni. Érettségít tett ifjak vétetnek fel, s a kik a 3 vagy 4 egyetemi rendszerű tanévet bevégezik, a külföldön levő osztrák-magyar követéseknél és konzulátusoknál fognak alkalmaztatni. — *Viharos kántorválasztás.* Gyula Jovánca tolnamegyei népes, magyar községben mult szerdán szuronyok között választották meg a kántort. A szép javadalmazása állásra 25 kántor pályázott, azonban a népnek ezek közül egyik sem kellett, hanem lázongra követelték a kövekkel és tojásokkal fellegyvezett asszonyok az iskolaszéktől, hogy a volt s. kántort válasszák meg. Reggeltől délután 1 óráig tanácskoztak s midőn már látták, hogy a lázongó asszonyokat a 18 kirendelt cseendő is alig képes volt visszatartani attól, hogy a gyűlésbe be ne törjenek, a segéd kántort megválasztott kántornak jelentették ki, a kit aztán az asszonyok diadallal vittek lakásá a. Hogy mi igaz e hírből, melyet egyik tekintélyes kath. napilapból vettünk át, azt nem kutatjuk, de annyi tény, hogy a köznyilvánosság elé került s így méltó, hogy ez alkalomból ismételten szóvá tegyük, mily égetően szükséges, hogy a kath. népoktatási intézetek revidált püspöki szabályzata megerősítessék, mely a kántortanítói választások dívtos visszaéléseinek megszüntetésére is oly böcs intézkedéseket tartalmaz. — *Világító író-tollak.* Az amerikai elektrotechnikusok ismét egy új találmánnyal lepték meg az ó világ lakóit: világító író-tollakkal. Egyikük rájött, hogy mikép lehet az elektromosság segítségével a sötétben is írni. A tollra ugyan egy speciális szerkezetű kis elektromos izzólámpát erősítenek, mely a papírost annyira megvilágítja, hogy pompásan lehet írni világos szobában pedig az a haszna van a találmánynak, hogy a toll nem vet árnyékot a papírosra. A lámpácskát czeruzára is lehet alkalmazni. Hogy a találmány beválk-e, az még a jövő titka.

Szerkesztői üzenetek.

Többeknek. A beküldött Értesítőköt. köszönettel vettük. Bővebben foglalkozunk azokkal. A magyar kath. tanítók országos állandó bizottságáról jövő számban szólunk. Kérdéseire megkapja a kívánt feleletet. — **N. I. Baja.** Már régen nem kerestél fel bennünket. Egyik legközelebbi szám hozza. Köszönét. — **Sz. J. Tornyo-Németi.** Köszönét az értesítésért. Mi is örvendénk, ha a beküldők kívánságát rövid időn belül teljesíthetők. De azért sorát ejtjük. — **T. J. Broczkón.** Az iskolaépület fölött a hitközség képviselőiben az iskolaszék intézkedik: tehát a gyermekmelhely mit a község által létesített és fentartott intézet, csupán az iskolaszék megkérdezésével és beleegyezése mellett helyezhető el a róm. kath. iskola helyiségeiben. A vezetői ellen emelt kifogások egytől-egyig oly természetű fogvaalkossákok, a melyek alkalmatlanú teszik őt a nemhely vezetésére. Jelentés, a megye kir. tanfelügyelőségéhez intézőndó. — **B. J. Vizslás.** Beérkezett. Felhasználjuk. Kögyülésekről csak rövidesen emlékeztetünk meg, a közgyülésekről azonban részletesebb tudósításoknak is örömmel adunk helyet. A jövő szám hozza. — **G. J. Fokszabad.** Késik az ígért. Miért? — **T. J. Szegszárd.** Forduljon a váci siketnémák intézetének igazgatójához, Roboz urhoz. A kormány Vázott az

említett igazgató vezetése alatt tanfolyamot nyitott da-dogok és hebegők tanítására. Vslószínűleg csekély díj-ért fiacskáját is beadhatja az intézetbe. — **N. B. Nagy-Kőrös.** Kiszedve áll. — **B. I. Szechény.** Beérkezett. Már csak a jövő tanévben tehetjük közzé. — **F. M. Tolmáson.** A jkönyv rövid kivonatát adjuk. — **N. P. Ságod.** Kérdései oly természetűek, hogy magunk is csak alapos tanulmányozás után foglalkozhatunk azok-kl, ezért csak a jövő számban adunk feleletet. — **A. M. P. Czinkotán.** Beérkezett. Felhasználjuk. — **M. M. Szatmár.** A kívánságát nem teljesíthetjük, megszakitva adjuk

Felelős szerkesztő: **Ember Károly.**

Pályázatok.

Esztergomi érseki megye.

Vistukon (Pozsonym.) a róm. kath. népiskolához okleveles tanító kerestetik. Fizetése: 365 frt, vagyis havonkint utólag, de pontosan fizetve 30 frt, augusztusra 35, egy butorozott szoba fűtés-sel, ágynemű nélkül. Kötelessége: az I. és II. egyesített vegyes osztályt szakszerűen vezetni és az ismétlődően a kántorral fel-válva tanítani. Tan nyelv: magyar-tót. Kívántatik hiva-tásos ügybuzgóság és példás erkölcsi viselet. Pályáza-tok a vistuki iskolaszékhez nyujtandók be augusz-tus 1 éig.

Pozs.-Szt.-István község r. kath. iskolájánál üre-sedőbe jutott és kinevezéssel betöltendő II. tanítói állásra ezennel pályázat hirdettek. Járandósága: 300 frt készfizetés a község pénztárából, egy butorozott szoba és az uradalomtól 12 köbméter fa, melyet a község hazaszállít. Az államtól évi 100 frt segély és korpótlék. Kötelessége úgy a mindennapi, valamint az ismétlő iskola egy osztályának rzetése és a kántori teendőkbén való segédkezés. Tanítónök is pályázhat-nak. Az oklevéllel felszerelt folyamodványok herczeg Pálffy Miklós úr főméltóságára ezímezve legkésőbb augusztus 30-ig **dr. Prenoszil Iván** jószágvezető ür-hoz Malaczára beküldendők. Pozs. Szt.-István, 1897. évi június hó 23-án Schaffer Alajos, iskolaszéki jegyző. 2--3

Győr.-sványi kath. iskolához segé tanító kerese-tetik. Évi fizetése: 120 frt, ellátás, butorozott szoba fűtéssel. Kötelessége: egy osztályt tanítani, ismétlő ok-tatásban és kántori teendőkbén segédkezni. Képesítővel nem bírók is pályázhatnak. Állás szeptember végével elfoglalandó. Kérvények elnökséghez intézendők. 2--2

A **nyitrasárfői** kath. leányiskolához tanítónő keres-tetik, a választás aug. 12-én lesz személyes megjelenés szükséges. Megkívántatik a magyar, német és tót nyel-vek bírása. Javadalmazása: évi 300 frt, 16 ürméte r tüzelőfa felvágva. A helybeli földesuraság gyermekek-nek magyar nyelvbeni oktatásáért havi 10 frttal külön díjaztatik. Van 2 szobából álló lakása, konyhája, étés és fukamrája. Kézimunkát tanítani köteles. **Az iskolaszék.**

Maduniczra (u. p. Lipótvár, Nyitram.) II. osztályu tanító kerestetik. Fizetés: évi 300 frt, havi részletekben előre fizetve, egy szép szoba és két méter fa. Folyamo-dások augusztus 10-ig az iskolaszékhez küldendők.

Péterfalui (Nyitramegye) róm. kath. népiskolánál osztálytanítói állomásra július 31-ig pályázat hirdettek. Jövedelme: évi 315 frt, előleges és pontos havi rész-letekben, ismétlőiskoláért 25 frt, kertilletmény 10 frt, faátalány 15 frt és egy butorozott szobából álló lakás. A tanító kötelességei: egy elemi és az ismétlő osztály-ban tót magyar nyelven tanítani, az összes tanulókat istentiszteletre vezetni és ott reájuk felügyelni. Az állom-ás szeptember 1-én foglalandó el, mely naptól a fizetés is folyó-ittatik. Tanítónök is pályázhatnak. Okmányok-kal felszerelt kérvények alulirothoz küldendők. **Celly József** plébános, iskolaszéki elnök.

Hontmegye **kemenczei** róm. kath. másodtanítói magyar állomásra július 30-ig pályázat hirdettek. Fize-tése 300 frt, fűtés és tisztességesen butorozott és zong-rával ellátott szoba. Nemi mellékjövetelemre is számít-hat. Pályázhatnak férfi- és nőtanítók, ovódnok, esetleg

képezdévégzettek is. Az állomás szeptember 1-én elfoglalandó. Az iskolaszék.

A nógrád-megyeri kath. iskolához okleveles tanító vagy esetleg tanítónő kerestetik. Évi fizetése: 300 frt. lakás, fűtés. Kérvények az iskolaszékhez benyújtandó július 31-ig.

A nyitra-komjáthi róm. kath. magyar-tót népiskolához okleveles tanító kerestetik. Javadalma: 350 frt. lakás, fűtéssel. Kötelességei I. elemi és egy ismételő osztályban tanítani, a szokásos iskolai rendtartáshoz alkalmazkodni és a kántornak segédkezni. Mellékjövédelmre számíthat. Folyamodványok augusztus 10-ig az iskolaszékhez küldendők. 1—2

Az Esztergom megye szőlgyéni róm. kath. népiskolához egy osztálytanítói állásra lakás, fűtés és 300 frt. kemény lakás, fűtés élelmezés és 150 frt. díjazással aug. 1-ig pályázat hirdettek: pályázhatnak övönök is. A kérvények alulírottán adandók be: férfitanítók a kántorságban segédkezni tartoznak. Török István plébános, iskolaszéki elnök.

A nagy-surányi (Nyitra megye) róm. kath. kántortanító segédet keres. Fizetése: 300 forint, avagy 150 frt. rendes ékezzel, lakás, fűtéssel. Lakás, fűtés 300 frt. mellett is kijár. Kívánatos, hogy orronálni és tótul temetni tudjon. Végzett képezdészek is pályázhatnak. Uxa Károly kántor s főtanító.

A nagy-brésztoványi róm. kath. népiskolánál megbeszédett másodtanítói állomásra pályázat hirdettek. Fizetése 300 frt. előleges havi részletekben a községek pénztárából; továbbá butorozott szoba s egy öl hasábfűtésre. Az iskolaszék.

Egri érseki megye.

Jászberény rendezett tanácsu városhoz tartozó Alsó-Boldogházán (vasuti állomás) újonnan rendszeresített róm. kath. tanítói állásra. Javadalma: tisztességes lakás, havi 1. a városi pénztárból évnegyedi előleges részletekben 300 frt. törzsfizetés, 2. a tanulóktól szedendő meghatározott beíratási díj, melynek átlaga összesen mintegy 35 frt. Pályázni öhajtók keresztlevél, oklevél, esetleg működési bizonyítvánnyal felszerelt kérvényeket f. év augusztus hó 1-ig nagys. és főtiszt. Konez Menyhért prépost, esperes plébános urhoz, mint iskolaszéki elnökhöz nyújtják be. Megválasztott állás szeptember hó 1-én tartozik elfoglalni. Kelt Jászberény rendezett tanácsu város róm. kath. Iskolaszékének 1897. évi június hó 22-én tartott ülésében. Széki Elemér íksz. jegyző. 2—3

Besztercebányai egyházmegye.

A vriezkői Turóc megye kántortanítói állomásra pályázat hirdettek. Jövedelme több czimen: kézpénzben: 400 frt. és 12 öl búkká, 70 frt. értékben, összesen 470 frt. tisztességes lakással. Tannyelv magyar-német. Kérvények július 25-éig Benisek Imre ker. tanfelügyelőhöz, Turóc-Vriezkőre küldendők.

Pályázat Turóc-Szklénő róm. kath. kántortanítói állomásra. Tannyelv: magyar-német. Jövedelem: 314 frt. tanítói 200 frt. kántori 604 frt. lakással. Határidő augusztus 1-ig. Az állomás szeptember végével elfoglalandó.

Ugyanott másodiskola róm. kath. tanítói állomásra magyar-német tannyelv. Jövedelme 400 frt. állami segéllyel és lakás. Pályázhatnak okleveles tanítók, tanítónők, esetleg övönök. Határidő augusztus 1-ig. Folyamodványok mindkét iskolára Benisek Imre ker. tanfelügyelőhöz küldendők. Turóc-Vriezkőre.

Győri egyházmegye.

Süttöri (Sopron) kath. népiskolához segédtanító kerestetik. Évi fizetés: 150 frt. és teljes ellátás, mellékjövédelm havonként 10 frt. Jelentkezések aug. 1-éig Baán Jenő plébánoshoz küldendők. Posta Eszterháza.

Szanyban (Sopron m.) egy segédtanító fizetése évi 300 frt. butorozott szoba. Kötelessége: egy osztály vezetése ismétlők oktatásában és kántorságban segédkezni. Jelentkezések július 31-ig Dr. Sinkó István c. k. esperes plébános urhoz küldendők. 2—2

Sopron-Szováthra 1897—98-ik tanévre róm. kath. okleveles illetve képezdét végzett segédtanító kerestetik.

Fizetése a községtől évi 300 frt. butorozott szoba fűtéssel. Személyesen is jelentkezhetni vagy kérvényeket főtiszt. Paár József plébános urhoz Bagyogra küldjék. Oress Gábor főtanító.

Rába-Csanakra (Sopron megye u. p. Szill Sárkány) az 1897-98-ik tanévre egy róm. kath. okleveles, esetleg képezdét végzett segédtanító kerestetik. Fizetése egész évre 300 frt. butorozott szoba fűtéssel. A pályázni öhajtók felszerelt kérvényeket mielőbb főtiszt. Lőrincz Antal plébános, iskolaszéki elnökhöz küldjék be. Molnár Imre főtanító.

Himodon (Sopron m.) a kath. népiskolánál a segédtanítói állomás megürült, a melyre f. hó 31-ig pályázat hirdettek. Fizetése: 300 frt. butorozott szoba fűtéssel. Kötelessége: az I. osztályt önállólag vezetni, az ismétlők oktatása és kántorságban segédkezni. Jelentkezések Németh Gábor iskolaszéki elnökhöz küldendők. 1—3

Az alsó-illmitzi (Moson megye) róm. kath. népiskolához segédtanító kerestetik. Fizetése 300 frt. butorozott szoba, fűtés. Vezeti az I. osztályt, ismételőiskolásokat, segít a kántori teendőkben. Folyamodások július végéig Sattler Antal plébánoshoz címzendők.

Sopron-Bogyoszlón az osztálytanítói állomásra pályázat hirdettek. Jövedelme polgári évre 164 frt. kézpénz, egy szoba lakásul, élelmezés, takarítás és fűtés. Magánzorgalma által mintegy 50 frtnyi mellékjövédelmre van kilátása. Pályázhatnak okleveles, esetleg képezdét végzett tanítók. Az iskolaszékhez intézett kérvények a bizonyítványokkal egyetemben Dominovich János főtanítóhoz küldendők. Az állomás szeptember hó elsején foglalandó el.

A borisfalvi (Sopron megyei) róm. kath. népiskolához okleveles tanító kerestetik. Fizetése 300 frt. butorozott szoba, fűtéssel és takarítással. A felszerelt kérvények július hó 25-ig az iskolaszékhez küldendők. Választás július 31-én történik.

Pecsenyédre (Sopron megye) róm. kath. német-magyar nyelvű segédtanító kerestetik. Évi fizetés 350 frt. a községpénztárból, 3 méter kemény tűzifa, szabad lakás. Köteles az első osztályt vezetni, ismétlőket oktatni és a kántorteendőkben segédkezni. Elfoglalandó szeptember hó 1-ére. Okmányokkal felszerelt kérvények július hó 31-ig az iskolaszékhez intézendők. Köllý Antal plébános, iskolaszéki elnök.

Az abdai róm. kath. osztálytanítói állásra pályázat hirdettek. Fizetése: egy évre 350 frt. s egy butorozott szoba. Teendője: egyik osztályt önállóan, az ismétlőket felváltva tanítani s a kántori teendőkben segédkezni. Kérvények július hó 24-ig Szabó József, plébános iskolaszéki elnökhöz. (Abda, u. p. Győr) küldendők.

Munkácsi gör. kath. egyházmegye.

Szabolcs megyében fekvő Gelse községei görög kath. népiskolának kántortanítói állására pályázat hirdettek. Jövedelem: két padlózott szoba, kamara, istálló, házikert, szántóföld a hitközségtől, párbér, stóla s tandíj czimen = 239 frt. 80 kr. és az államsegély 161 frt. Szükséges az egyházi orosz nyelvű ritusban kellő jártasság. A tanítási nyelv magyar. Pályázati határidő július 20-ika, mely napra okleveles pályázók bizonyítványokkal Gelsén a gk. lelkész urnál személyesen jelenjenek meg. Az iskolafelügyelőség. 2—3

Nagyvárad egyházmegye.

Békés megyei Endrődön a szőlőskerti róm. kath. magyar tannyelvű I—IV. osztályú vegyes iskola tanítói állomásra augusztus 4-ig alulírt pályázat hirdettek. Jövedelem: 350 frt. előleges havi részletekben, lakás 2 szoba, konyha, kamarával és kerttel. Endrőd (Békés megye) 1897. július 7. Grocz Béla prépost-plébános. 1—2

A szalaesi kath. iskolánál a másodtanítói állásra pályázat hirdettek. Javadalma 300 frt. havi részletekben, 2 méteröl tűzifa, egy a legszükségesebbekkel butorozott szoba. Kötelessége: egyik tanteremben a tanítók oktatása, nevelése, ismételő iskolások tanítása s a kántori teendőkben segédkezés, — ha férfi tanító választatnék meg, — mert különben tanítónők és képesí-

tett óvónok is pályázhatnak. Ismétlő iskoláért díj nem jár. Választás augusztus 1-én, mely napig pályázók okmányaikat Kóza János plébános, iskolaszéki elnökhöz Szalacs Biharmegye terjesszék be. 1—2

A magyareszékei (Biharmegye) róm. kath. kántortanítói állomásra pályázat hirdettek: 203 forint készpénz, 12 régi öl fa, melyből az iskola is fűtendő 6 köböl kétszeres, 4-9 hold szántóföld és stólából összehajtható jövedelem mintegy 420 forint. Két szoba, konyha, kamara, istálló és kertből álló lakás. Felszerelt kérvények f. évi augusztus 1-ig iskolaszékhez küldendők. Treuhauser József plébános.

Nyitrai egyházmegye.

Trencsénvármegye Prusz fiókközség r. kath. iskolájába tanító kerestetik. Fizetése készpénzben: községtől 180 forint, állami segélyből 169 forint o. é., egy hold alá szántó és kis kaszáló, kert 51 forint értékben; szép lakás s elegendő tűzifa. A pályázók kellően felszerelt folyamódványokat f. év július hó 30-ig küldjék alulírtotthoz. Az állomás csak okt. 1-én lesz elfoglalható. Trencsénvármegye, 1897. június hó 22-én Mihálik József apát-plébános, egyházm. főtanfelügyelő. 1—2

Pannonhalmi egyházmegye.

Bakonybélbe egy r. kath. magyar segédtanító kerestetik. Fizetése bútorozott szobán kívül 300 forint havi részletekben, 4 méter kemény tűzifa felvágva. Kötelessége egy osztály vezetése, ismétlők tanítása és tehetősége szerint a kántorságban való segédkezés. Pályázati határidő augusztus 1. Kérvények alulírtotthoz küldendők. Tomásits Odó plébános, iskolaszéki elnök. 2—3

Pécsi egyházmegye.

A döbröközi (Tolnamegye) róm. kath. elemi iskolához négy tanító kerestetik. Fizetésük: a három elsőnek 360 forint havi részletekben, szoba a szükséges bútorzattal és fűtés. A negyediknek 120 forint, lakás, fűtés és a kántortanítónál reggeli, ebéd és vacsora. Kötelességük a kijelölt osztályban tanítani, az ismétlőket felváltva oktatni, s a kántorságban segédkezni, sőt az utóbbi től megkivántatik. Ki a zenéből oktatást adni képes, előnyben részesül. Felszerelt kérvények július 31-ig az iskolaszéki elnökhöz intézendők. Kumper János főtanító.

A teveli (Tolnamegye) róm. kath. népiskolához aug. 1-ig tanító kerestetik. Evi jövedelme: 400 forint készpénz, bútorozott szoba. Kötelessége: egy tantermet s az ismétlő-iskolát vezetni, a kántoriakban segédkezni. Tannyelv: német-magyar. A fizetés szept. 1-től esedékes. A kérvények az iskolaszéki elnökhöz czimzendők.

Rozsnyói egyházmegye.

Karaneskeszi (Nógrádmegye, Posta: Lapujtó.) anyaegyház kántortanítói állomásra július 22-ig pályázat hirdettek. Jövedelme föld-, rét-, tűzifa-, párbér-, stóla- és tandíjból, hivatalos felszámítás szerint, összesen 607 forint 80 krajár. Káposztássy Imre, plébános. 1—2

A szilasi róm. kath. kántortanítói állomásra f. év szeptember hó 14. napjára pályázat hirdettek. Jövedelme rőszolgabírói jegyzőkönyv alapján a következőkből áll: 1. Föld-rét kataszt. úszta jövedelem: 21 forint 93 krajár; 2. Természetheni munkák értéke: 21 forint; 3. Párbér jövedelem: 105 forint 20 krajár; 4. 10 öl fa. Értéke: 40 forint; 5. Tandíj jövedelem 80 forint; 6. Stóla és más czimeken: 29 forint 98 krajár; 7. A hívektől: 100 forint Rendes lakás. A felszerelt folyamódványok a szilasi róm. kath. plébániai hivatalhoz, Szilas, u. p. helyben, Abauj-Torna-megye, küldendők. Az állomás október 1-én elfoglalható. Személyes jelenlét kívántatik. Ökrössy István plébános.

A krompachi róm. kath. kántortanítói állomásra július 24-ig pályázat hirdettek. Fizetése: a városi pénztárból 360 forint, fa saját használatára 32 köbméter, 20 köbméter az iskola fűtésére, beiratási díj körülbelül 30 forint, stóla 50 forint, a templompénztárból 40 forint, ostayás 10 forint és 60 liter buza, szorgalom esetében 40 forint jutalom, két szobából álló lakás, szükséges épületekkel. Tartozik az ismétlő iskolásokat tanítani. Személyes megjelenés elönnnyel bír. A kérvények Majkuth István plébános, iskolaszéki elnökhöz küldendők. 1—2

Uza-Panyitra (Gömörmegye) u. p. Felső-Balog f. évi augusztus 22-re a magyar tannyelvű róm. kath. kántortanítói állomásra okl. egyént keresek. Jövedelem: 173 forint államsegély. Rozsnyóról és az adóhivataltól 119 forint 45 krajár. Stóla, tandíj, ruhamosás és a harangozásért jár párbér fejében mintegy 85 forint. Van 2 hold rétje, kis házi-kertje, 1/2 házhely után marha- és sertéslegeltetési joga — ha van makk, makkoltatás ingyen. Tanteremfűtésre minden iskolába járó gyermek 1 forint ad. Saját használatra van 5 méter tűzifája. Lakása: egy padozott szoba, konyha és kamara. Van sertésóljaja és fatartója. Kik ez állomást elnyerni óhajtják, felszerelt kérvényeket Szokolovszky Géza iskolaszéki egyházi elnök urhoz czimezve Uza-Panyitra küldjék a jelzett napig. 1—2

Szatmári egyházmegye.

A szatmári egyházmegyéhez tartozó Tővisfalván a róm. kath. kántortanítói állomásra a pályázat 1897. július 31-ig tart. Javadalma: 1. két szoba, konyha, kamara és gazdasági épületek, 2. hitközségtől 100 forint, 3. egyházmegyei pénztárból 159 forint, 4. stólából mintegy 12 forint, 5. Tűzifa 18 forint értékben, 6. 9 hold föld 14 forint értékben. Összesen 393 forint. Kilátásban van államsegély 400 forintig. A kérvény ngos és főt. Forgách János beregi főespereshez Munkácsra küldendő.

A vállaji róm. kath. népiskolához tanító kerestetik. Fizetése: évi 300 forint, havi előleges részletekben, alapítványi kamat 15 forint, félhold kert = 10 forint, 10 méter kemény hasáb tűzifa beszállítva és teldarabolva = 30 forint, ugyanennyi fa iskolafűtésre, 400 forintig államsegély kéretett, lakásul egy szoba előszobával, lakbérpótlék czimen évi 50 forint. Tanítja az I. és II. vegyes osztályokat és a fiuismétlősöket, kántori teendőkben szükség esetén segít. Tannyelv kizárólag a magyar, előny azoknak, kik némileg németül beszélnek. A vállaji iskolaszékhez czimzett felszerelt kérvények főt. Kosztra Ignác ker. esperes urhoz Csomaközre (Szatmár.) küldendők július hó végéig bezárólag. Az állomás szept. hó 1-én foglalható el fizetése azonban aug. hó 1-től folyósítatik, mely egy hónapi fizetés utókölségnek tudatik be. Szeibel Lajos kántortanító.

Székesfehérvári egyházmegye.

A csákvári róm. kath. fiuiskolához tanítói állomásra 350 forint fizetéssel, egy bútorozott szobával és fűtéssel július 25-ig pályázat hirdettek. A megválasztott a kántori teendőkben segédkezni tartozik. Az állomás szept. 1-én elfoglalható. A folyamódványok Rácz Endre plébánosnak Csákvárra küldendők. 2—2

A moóri róm. kath. iskolaszék egy tanítói állásra pályázatot hirdet. Fizetése: 365 forint havi részletekben, lakás és fűtés fejében 50 forint, pluvialis és assistentiális temetések után 50-50 krajár. Kötelessége: egy osztályt vezetni, a zenés miséknél és egyéb egyházi funkcióknál közreműködni. Tannyelv magyar-német. A kérvények főtiszt. Lindauer Károly iskolaszéki elnök urhoz augusztus hó 10-ig küldendők. Moór, 1897. július hó 5-én. Höbausz Rezső, iskolaszéki jegyző.

A solymári róm. kath. osztálytanítói állomásra pályázat hirdettek. Jövedelme 350 forint, csinos lakás és téli fűtés. A törvényes 50 forint korpótléket a megválasztott egyelőre fizetésjavításképpen kapja, míg arra a törvény értelmében jogosítva nem lesz. Kötelessége egy osztályt és az ismétlősöket tanítani és a kántori teendőkben segédkezni, miért is az orgonálásban és éneklésben való jártasság kívántatik. Tannyelv magyar-német. Posta és vasuti állomás helyben. Kérvények főt. Glazer József esperes-plébános urhoz küldendők augusztus hó 8-ig.

Kalozra segédtanító kerestetik, tanévben havi 20 forint, élelmezés, lakás, fűtés, tisztogatásért. Szigeti

Szombathelyi egyházmegye.

A farkasfalvai róm. kath. iskolához osztálytanító kerestetik. Fizetése szabad lakáson kívül 300 forint és 2 öl puha fa. Tannyelv német-magyar. Folyamódások az elnökséghez intézendők, u. p. Vas-Farkasfalva. 1—3

A vas-csákányi róm. kath. magyaryelvű iskolá-

hoz tankésített esetleg képezdevégzett másodtanítói állomásra pályázat hirdetjük július 25-re. Jövedelem: butorozott lakás, fűtés, tisztogatás; 8 havi szorgalmi időre 320 ft havi előleges részletekben. Kötelessége: I-II. egyesített osztály s az ismétlő fiúk tanítása, a kántoriakban segédkezés. Folyamolyanok az elnökséghez július 25-ig nyújtandók. Az iskolaszék

Váci egyházmegye.

A peregi (Pestm.) róm. kath. kántortanítói állomásra augusztus hó 3-ra (három) pályázat hirdettük. Javadalma: 1. Szabad lakás téli fűtéssel. 2. 14 kat. hablon felül jó minőségű föld, melynek alói és munkáltatása a javadalmat termelik. 3. 1550 lélek között parber és stábjövedelem. 4. A községtől 121 ft és 3 öl lágnyers tűzifa. Kötelessége: egy reabizott osztály és ismétlők oktatása, az összes kántori teendőknek utasítás szerinti végzése, a népet és iskolásokat énekre tanítani és velük a templomban énekelni. Az állomás szeptember 1-én foglalandó el. Megjegyeztetik, hogy a párbérnek megváltása alkalmával jövedelméből a másodkántortanító fizetésére legalább is 200 ft leütetik, számítva az állomás elfoglalásától és a stóla rendezésének maradt alányvni tartozik. Kérvények ft. Kraszna János esperes urhoz (Haraszt) (Pestm.) intézendők.

Az újhartyáni róm. kath. népiskolánál tanítói állomásra pályázat hirdetjük. Javadalma: a) évi 350 ft, mely összeg Újhartyán község mint iskolatartó pénztárából fizettetik; b) egy öl hasábfá Újhartyán közsegétől; c) két szobából, konyhából álló lakás szép kerttel. Feltevélek: tanítói oklevél, a magyar és német nyelven bármilyen osztályban tanítás, az ismétlő iskolák felének oktatása, a miért külön díjazás nem jár, a templomban a gyermekek felügyelete. Az állomás 1897. szept. 1-én foglalandó el. E feltevélek szerint felszerelendő kérvények ft. Pröbsszl Pál esperes plébánoshoz bejárólag július 17-ig küldendők.

Veszprémi egyházmegye.

Kerestetik két róm. kath. nőtlen okleveles segéd-tanító, kik a kántori teendőkben is segédkezni tudnak évi 300 ft fizetés, fűtés, világítással egybekötött díjazás és még 100 ft mellékjövedelemre is számíthatnak külön tanítás és zongorázásért. A bizonyítványok lehetőleg rövid idő alatt benyújtandók. Somogy-Tapsony 1897. június 30. Boronkay Gábor plébános, isk. sz. elnök.

Pápa-Teszter anyahátközségben 1897. évi augusztus 23-án újonnan szervezett másodtanítói állásra pályázat hirdetjük. Fizetés: 400 ft, butorozott szoba és 1 öl fa. Tanyavé magyar. A kérvények Gertsner Ignác plébánoshoz küldendők. Az állás szeptember 1-én elfoglalandó.

Komáromra egy róm. kath. képesített vagy képezdevégzett tanító kerestetik. Fizetése 300 ft, magán szoba fűtéssel és szobatisztogatással. Kötelessége egyik osztályt és a vasárnapi iskolát tanítani. Mellékjövedelemre számíthat. A hely szeptember 1-én elfoglalandó. A pályázati kérvények az iskolaszék elnökéhez czimzendők. Zala m. Posta helyben, vasuti állomás. 1-2

Pályázat a balaton-berényi róm. kath. elemi iskolánál osztálytanítói állásra. Fizetése háromszáz forint, lakás fűtéssel és legszükségesebb butorozattal. Kérvények Balaton-Berény (Somogy-megye) iskolaszékéhez intézendők.

Zala-megyében, Balaton és Hévízhez közel, Keszthely mellett tekvő Rezi község róm. kath. iskolájához segéd-tanító kerestetik. Javadalom tanévre: butorozott, külön bejárattal szoba, 2 öl fa és 300 ft. Tankésített hiányában képezdevégzett is elfogadjatik. Pályázhatnak tanítónok is. Kérvények alulírottához f. évi július hó 25-ig beküldendők. Havassy József plébános, iskolaszéki elnök.

Várpalotára a róm. kath. fiúiskolához, teljes ellátás és 100 ft fizetéssel, segédkántortanító kerestetik. Folyamodás alatt áll az állás rendszerezése 400 ft díjazással. Az alkalmazásban levő előnyben részesül. Megkeresések Winkler Márton főtanítóhoz intézendők.

A török-koppányi (Somogy-megye) róm. kath. iskolához osztálytanító kerestetik. Fizetése 300 ft 12

havi részletben, lakás, fűtés, tisztogatás. Szükség esetén a kántori teendőkben segédkezni kell. Pályázati határidő augusztus 5-én. Az állomás augusztus 15-én elfoglalható. Kérvények az elnökséghez.

Veszprém-Oszlopra kath. segéd-tanító kerestetik. Fizetése 250 ft, egy öl fa, butorozott szoba. Iskolaszék. 1-2

Ramasetter Vince és neje által alapított sümegvárosi felső leányiskolához a mennyiség és természet-tudományi szakkol polgári iskolára képesített nőtanító kerestetik. Fizetése az ideiglenes első évben összesen: 700 ft, mely egy évi sikeres működés után 100 ft lakbérrel emelkedik. Kötelessége a rendes heti óraszám keretében esetleg női kézimunkát is tanítani. Felszerelt kérvények f. évi augusztus 10-ig az iskolaszékre czimmezve ngs. Eitner Sándor elnökhöz küldendők. Sümeg, 1897. július 1-én. Bánfi Alajos igazgató. 2-3

A sümegvárosi róm. kath. elemi iskolánál a segéd-tanítói állás üresedésben van. Kötelessége egy osztályban tanítani és a kántori teendőkben segédkezni. Fizetése 163 ft, lakás és ételmezés a kántortanítónál. Ágymű, világítás és mosatásról maga gondoskodik. Faiskola-kezelésben jártasak előnyben részesülnek. Oklevél és bizonyítványokkal ellátott kérvények az iskolaszékhez czimmezve ngs. Eitner Sándor elnökhöz küldendők. Sümegen, 1897. július 1-én. Bánfi Alajos igazgató. 2-3

Jákó (Veszprém) okleveles róm. kath. tanító kerestetik. Fizetése: egy évre 300 ft, butorozott szoba, tűzifa. Kántori teendőkben és ismétlőiskolában segédkezni tartozik. Veszprém-Jákó, 1897. Tassingh Mihály plébános.

Orgona-építési műintézet.
RIEGER TESTVÉREK

Budapest, Garay-utca 48.

Rieger testvérek Jägerndorfi (Osztr.-Szil.) és. és kir. udvari orgona-gyáranak fiókja. Legolesőbb arakon kiváló orgonákat szállítanak.

A czég 23 évi fennállása óta

540 uj orgonát

épített, melyek közül 186 esik Magyarországra, a többiit Norvégiába, Németországba, Romániába, Orosz-, Olasz- és Törökországba szállították.

Orgona-á. Jegyzékek ingyen és bérmentve.

Mi iszik
Kathreiner-féle
Kneipp-maláta-kávét?
Mindenki
a ki igazán jó kávét szeret, a ki félti az egészségét és takarékos.